

(דף רל"ב ע"א).

דְּבַר אַחַר שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וְרֵאוּ מִי בָּרָא אֵלֶּה, הַאִי קָרָא כַּד אַתְּקָם מִשְׁכָּנָא. וְהוּהוּ אַתְּקָנוּ, כֹּל מָאן דְּחָמֵי לִיהַּ לְמִשְׁכָּנָא, אִסְתַּכַּל בֵּיהַּ לְעֵילָא וְתַתָּא, וְכֹלָא חָמֵי בֵּיהַּ בְּמִשְׁכָּנָא. בְּגִין דְּכָל עוֹבְדֵין דְּעֵלְמָא עֲלָאָה וְתַתָּאָה, בְּלָהוּ אַתְּקָנוּ בֵּיהַּ בְּמִשְׁכָּנָא, וְהָא אִוְקִימָנָא, כֹּל מָאן דְּחָמֵי אֵינֻון קְרָסִים בְּמִשְׁכָּנָא, וְאִסְתַּכַּל בְּהוּ, הוּהוּ מִסְתַּכַּל בְּנִהִירוּ דְלָהוּן, בְּנִהִירוּ דְכַכְבֵּיא, בְּגִין דְּחָמֵי קִימָן כַּכְבֵּיא בְּרַקִּיעָא.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קמח) הִלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם וְגו', תָּא חֲזִי תוֹשְׁבַחְתָּא דָּא אָמַר דְּוַד, לְקַבֵּל רְזָא דְשָׁמַא קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ כֹלְלָא דְתוֹשְׁבַחְתָּא דְכֹלָא. תְּרִין תְּשַׁבְּחֵן אֵינֻון, כְּגוֹנוּנָא דְרְזָא דְשָׁמַא קְדִישָׁא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ כֹלְלָא דְתוֹשְׁבַחְתָּא דְכֹלָא. וְאֵינֻון: דָּא, וְתוֹשְׁבַחְתָּא בְּתַרְאָה, דְּאִיהוּ כֹלְלָא דְתוֹשְׁבַחְתָּא דְכֹלָא, דְּכַתִּיב, (תהלים קג) הִלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקִדְשׁוֹ וְגו'. אַבְל דָּא הוּהוּ, עַל עֶשֶׂר מִינֵי. וְדָא הוּא עַל שְׁבַע, וְכֹלָא רְזָא חֲדָא בְּשָׁמַא קְדִישָׁא.

הִלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם, אִיהוּ שִׁירוֹתָא דְשִׁית סְטָרִין לְאִתְּפִשְׁטָא לְתַתָּא, דְּדָא אִיהוּ רְזָא דְקִימָא לְשָׁאֲלָה, כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (דברים ד) כִּי שָׂאֵל נָא לְיָמִים רַאשׁוֹנִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ וְגו', עַד הָכָא אִית רִשׁוּ לְשָׁאֲלָה, מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא וְגו', וְעַד קֵצָה הַשָּׁמַיִם מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, לָאוּ קִימָא לְשָׁאֲלָא, בְּגִין דְּאִיהוּ אַתְר טְמִיר וְגִנִּי.

וְעַל דָּא הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בְּמְרוֹמִים, אֲלִין תְּרִין סְטָרִין, (דְּאֵינֻון רִוּמָא דְשִׁירוֹתָא) יְמִינָא וְשָׁמַאֲלָא. וּמִהָכָא אִתְּפִשְׁטָאן בְּלָהוּ אַחֲרֵינִין לְתַתָּא, בְּרְזָא דְדְרָגִין לְאִתְּפִשְׁטָא כְּדָקָא יֵאוּת. הַלְלוּהוּ כֹּל מְלָאכִיו, אֲלִין תְּרִין קִימִין דְּקִימֵי תַּחֲת גּוֹפָא, לְמִשְׁעָן גּוֹפָא עֲלֵיהוּ.

תָּא חֲזִי, אֵינֻון קִימִין דְּגוֹפָא אֲשֶׁתַּעֲן עֲלֵיהוּ, קִימֵי הָכָא בְּרְזָא דְמְלָאכִיו, בְּגִין דְּיִרְכִין אֵינֻון שְׁלִיחֵן, לְמִיזַל מְאֵתָר לְאֵתָר, וּמְרְזָא דָּא, נְפִקִין אֵינֻון דְּאִקְרוּן מְלָאכִיו, דְּאֵינֻון שְׁלִיחֵן לְמַהֲדָּ בְּשְׁלִיחוּתָא דְמְאִרְיָהוּן, מְאֵתָר לְאֵתָר.

הַלְלוּהוּ כֹּל צְבָאָיו, דָּא אִיהוּ אַתְר דְּנִפְקֵי מִנֵּיהּ כֹּל חִילִין קְדִישִׁין עֲלָאָן, רְזָא דָּאֵת קִימָא קְדִישָׁא, וְאִיהוּ רָשִׁים בְּכָל שְׂאֵר רַבְּוֹן, בְּדָקָא אִמְרוּן, דְּכַתִּיב, (ישעיה מח) יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ, אוֹת אִיהוּ בְּכָל שְׂאֵר חִילִין וְרַבְּוֹן.

הַלְלוּהוּ שְׁמֵשׁ וְיָרֵחַ, בֵּיהַּ קִימָא רְזָא דָּא, וְאִיהוּ שְׁמֵשׁ לְאַנְהָרָא, וּבֵיהַּ קִימִין כַּכְבֵּיא עֲלָאָן דְּנִהֲרִין, וּמְזָלִי, וְהָא אִוְקִימָנָא. לְבַתָּר אַהֲדָר לְעֵילָא, לְהַהוּא אַתְר דְּקָאִים בְּרוּמָא דְמְרוֹמִים, וְתַמָּן תְּקִיעוּ דְכֹלָא, הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם. לְבַתָּר הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הָאָרֶץ, לְקַבֵּל אֲלִין אִשׁ וּבָרַד וְגו'.

תָּא חֲזִי, אֵינֻון כַּכְבִּים לְתַתָּא, קִימִין בְּמִשְׁכָּנוּ דְּאִתְּמִשְׁכָּאן מְרְזָא עֲלָאָה, בְּגִין דְּכֹלָא קִימָא בְּדִיּוּקָא עֲלָאָה, וְהָא אִוְקִימָנָא. וּבְגִין כַּד כֹּל אֵינֻון כַּכְבֵּיא וּמְזָלִי, מְרוֹם רְקִיעָא, בְּלָהוּ קִימֵי לְאַנְהָגָא בֵּיהַּ עֲלָמָא דְלְתַתָּא מִנֵּיהּ, וּמִתַּמָּן אִתְּפִשְׁטָאן דְרָגִין, עַד דְּקִימִין דְרָגִין לְאֵינֻון כַּכְבֵּיא דְלְתַתָּא, דְכֹלָהוּ לָא קִימֵי בְּרִשׁוּתֵיהוּ כְּלוּם, וְהָא אִוְקִימָנָא, וְכֹלָהוּ קִימָאן בְּרִשׁוּתָא דְלְעֵילָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה מז) יַעֲמְדוּ נָא וַיּוֹשִׁיעֶךָ הוֹכְרֵי שְׁמַיִם הַחֹזִים בְּפוֹכְכֵיבִים, וְכֹלָא אִיהוּ בְּרִשׁוּתָא
וְאַתְמַר.

וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַכְּתָנוֹת שֵׁשׁ וְגו' וְאֵת הַמְצַנְפֹּת שֵׁשׁ וְגו'. (שמות לט) רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (ישעיה ב) וְהָיָה
בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יְהִיֶה הַר בֵּית יְי' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְגו'. וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, כַּד יִפְקוּד לָהּ
קֹדֶשׁא בְּרִידָא הוּא לְבֵרְתָא דְיַעֲקֹב, וַיּוֹקִים לָהּ מֵעַפְרָא, וַיִּתְחַבֵּר שְׁמִשָּׂא בְּסִיחָרָא, כַּדִּין נִכּוֹן יְהִיֶה
הַר בֵּית יְי', דָּא יְרוּשָׁלַם לְעֵילָא, דִּתְהֵא מִתְמַקְנָא בְּתַקְוֵנְהָא לְאַתְנַהֲרָא בְּנְהוּרָא דְלְעֵילָא, דְכָל
נְהוּרָא לָאו אִיהוּ מִתְמַקְנָא, אֶלָּא בְּנְהוּרָא דְלְעֵילָא. וּבְהַהוּא זְמַנָּא יִתְנַהֵר עָלָה נְהוּרָא עֲלָא, עַל
עַל חַד שְׁבַעָה מְמַה דִּיהוּת מְקַדְמַת דְנָא, כְּמַה דְכְּתִיב, (ישעיה ל) וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה
וְאֹרֶךְ הַחֲמָה יְהִיֶה שְׁבַעָתִים וְגו'.

בְּרֹאשׁ הַהָרִים. בְּרֹאשֵׁי הַהָרִים מִיבְעֵי לִיה. מָאִי בְּרֹאשׁ אֶלָּא נְהוּרָא דָּא דִּיהָא לָהּ (דף רל"ב ע"ב)
בְּרֹאשׁ הַהָרִים אִיהוּ. וּמֵאֵן אִיהוּ רֹאשׁ הַהָרִים. דָּא כְּהֵנָּא רַבָּא. דְּאִיהוּ רֹאשׁ הַהָרִים. רִישָׁא דְכֹלָא
סֵטֶר יְמִינָא. וְדָא אִיהוּ דְמִתְקַן לְבֵיתָא תְּדִירָא, וּמְבַרְךְ לָהּ לְאַתְנַהֲרָא אֲנַפְהָא. וְעַל דָּא, יְהִיֶה נִכּוֹן.

וּבְמַה יִתְקַן לָהּ. בְּאֵינוֹן לְבוּשֵׁין דְאֵינוֹן כְּגוֹנוֹנָא דְלְעֵילָא, כְּמַה דְאֲוֹקְמוּהָ. וְאֵינוֹן לְבוּשֵׁין פְּלַחוּ
כְּיִמֵּן בְּרִידָא דְשִׁית. וְהֵאֵי בֵיתָא כַּד יְהֵא מִתְמַקְנָא בְּהֵאֵי רֹאשׁ הַהָרִים, דְּאִיהוּ כְּהֵנָּא רַבָּא, כַּדִּין
אֲתַקְשֵׁר וְאֲסַתְלַק לְעֵילָא כְּקִיּוּמָא עֲלָא, וַיִּתְנַהֵר עֲלָמָא מִתְהוּא נְהִירוּ עֲלָא, (כַּדִּין) וְדָא הוּא
וְנִשָּׂא מְגַבְעוֹת, מִכָּל שְׂאֵר חֵילִין וּמִשִּׁירֵין עֲלָאִין, וּכְדִין וְנְהִירוּ אֵלֶיּוּ כָּל הַגּוֹזִים.

תָּא חֹזִי בְּשַׁעְתָּא דְכְּהֵנָּא דְלִתְתָּא פְּרִישׁ יְדוּי, כַּדִּין רוּחָא עֲלָא אֲנַהֲרָא, וְנִפְיָק, וְכָל בּוֹצִינִין נְהִרִין,
וְנְהוּרִין אֲתַמְשַׁכָּאן וְאַתְנַהֲרוּן וְאַתְקַשְׁרוּן אֵלֶיּוּ בְּאֵלֶיּוּ, עַד דִּיתְנַהֲרוּ אֲנַפְהָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְכֹלָא
עַל יְדָא דְנְהוּרָא קְדָמָא דְאִיהוּ כְּהֵנָּא. וְכַד כְּהֵנָּא אֲתַעַר לְתַתָּא, כְּהֵנָּא אֲתַעַר לְעֵילָא. וּבְעוֹבְדִין
דְלִתְתָּא, אֲתַעַר אֲתַעְרוּתָא דְלְעֵילָא.

וְעַל דָּא נִכּוֹן יְהִיֶה הַר בֵּית יְי' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְגו', וְנְהִירוּ אֵלֶיּוּ כָּל הַגּוֹזִים. כְּגִין דִּתְשַׁתָּא, כָּל
שְׂאֵר עַמִּין, אֵית לֹון מְמַנֵּן בְּרִקִיעָא עֲלֵיהוּ. וּבְהַהוּא זְמַנָּא, יְבַעַר לֹון, וְנִפְיָל לֹון קֹדֶשׁא בְּרִידָא
הוּא מְשׁוּלְטָנִיחוֹן, דְכְּתִיב, (ישעיה כד) יִפְקוּד יְי' עַל צְבָא הַמְרוֹם בְּמְרוֹם, וְכִיּוֹן דְכָלְהוּ יִתְעַבְרוּן
מְשׁוּלְטָנִיחוֹן, כַּדִּין קֹדֶשׁא בְּרִידָא הוּא יִתְמַקַּר בְּלַחוּדִיהָ, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר (ישעיה ב) וְנִשְׁגַב יְי' לְבִדּוּ
בְיוֹם תְּהוּא, וּכְדִין וְנְהִירוּ אֵלֶיּוּ כָּל הַגּוֹזִים. וְהֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, וְהִלְכּוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה
אֶל הַר יְי' אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְגו'.

וְכֹלָא אִיהוּ, בְּשַׁעְתָּא דְכְּהֵנָּא, דְּאִיהוּ רֹאשׁ הַהָרִים יְנַהֵר לָהּ, וְכֹלָא אִיהוּ בְּרִידָא דְשֵׁשׁ, שִׁית אֵינוֹן
בְּכָל סֵטֶרִין דִּינְהִיר לָהּ, דְּהָא בְּרִידָא דְשִׁית יְנַהֵר לָהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יַצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הוּוּ אֲזִילֵי בְּאוֹרְחָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֵידֵן אִיהוּ לְמַתְּנָא
בְּשִׁכְנִיתָא, כְּגִין דְשִׁכְנִיתָא לָא תִשְׁרִי עָלֵן, אֶלָּא מְגוּ מְלִי דְאוֹרִייתָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאֵן דְאִיהוּ
רִישָׁא, לִיפְתַח בְּרִישָׁא.

פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קיט) צעיר אנכי ונבזה פקודיך לא שכתתי צעיר אנכי ונבזה, דוד מלפא, לזמנין איהו קא משבח גרמיה, דכתבי, (תהלים יח) ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם. וכתבי, (שמואל ב כג) נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הוקם על משיח אלהי יעקב. ולזמנין עבד גרמיה מספנא, דכתבי, (תהלים פו) פי עני ואביון אני. וכתבי צעיר אנכי ונבזה. ואיהו אמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

אלא, בזמנא דהוה סליק בדרגא דשלמא, ואסתלק בדינא דקשוט, והוה שליט על שנאוי, הוה קא משבח גרמיה. ובזמנא דחמא גרמיה בעאקו, ושנאוי קא דחקין ליה, בדין מאיך גרמיה, והוה קרי גרמיה מספנא, זעירא לכלא. מאי טעמא. בגין, דהא לזמנין הוה שליט, ולזמנין הוה בעאקו דשנאוי.

ועם כל דא איהו שליט עליהו תדיר, ולא יכילו ליה. ודוד מלפא, תדיר איהו הוה שפיל גרמיה לגבי קדשא בריך הוא, דכל מאן דמאיך גרמיה קמי קדשא בריך הוא, איהו זקיף ליה על פלא. ובגין כה, אתרעי ביה קדשא בריך הוא בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. בעלמא דין, דכתבי, (ישעיה לז) וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. ובעלמא דאתי, דכתבי, (הושע ג) ובקשו את יי' אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל יי' ואל טובו באחרית הימים. דוד איהו הוה מלפא בהאי עלמא, ודוד יהא מלפא לזמנא דאתי. ועל דא אמר, אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

תא חזי, בשעתא דשמשא מהדר אנפוי, ולא נהיר לסיחרא, אתעבר נהורא (לסיחרא) ולא נהיר, בדין איהו במספנותא בכל סטריו, ואתקדרת, ולית לה נהורא כלל. וכד שמשא אהדר לקבלה, ואנהיר לה, בדין אתנהירת אנפיה, ואתקשטת לגביה, פנוקפא דאתקשטת לגבי דכורא, וכדין איהו שלמא